

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/1/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8311203920
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8311203920.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Márie Kupkovej a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., Prievozská č. 6/A, Bratislava, proti žalovanej Y. R., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom P. č. XXXX/XX, U., toho času na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou V. B., pracovníčkou Okresného súdu Vranov n/Topľou, o zaplatenie 559,76 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 21 C 118/2011 - 54 zo 14.10.2011 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k zmluvnej pokute s prísl., vo výroku o trovách konania a vo výroku o neprijateľnej zmluvnej podmienke.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 61,85 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % od 12.2.2010 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 497,91 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % z tejto sumy od 12.2.2010 do zaplatenia. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Určil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú v zmluve o pripojení zo dňa 16.8.2004 to, že v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti), je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- Sk.

Vychádzal zo zistenia, že žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou poplatkov za poskytnuté služby dňom 12.2.2010, pretože žalobca ju vyzval pokusom o pokonávku na plnenie v lehote do 11.2.2010 a žalobca je oprávnený účtovať si úrok z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy, preto súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania (okrem istiny) ako je to uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Za nedôvodný považoval však súd návrh žalobcu, ktorým sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 497,91 Eur. Žalobca svoje právo na zmluvnú pokutu odvodzuje od zmluvy o pripojení, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám a ktorá je svojim charakterom občianskoprávnou zmluvou, hoci v občianskom zákonníku nie je výslovne ako spotrebiteľská zmluva upravená. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je

súčasťou formulárovej zmluvy. Vzťah medzi Občianskym zákonníkom a zákonom č. 610/2003 Z.z. má povahu vzťahu všeobecného predpisu a osobitného predpisu. Žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah.

Tak ako je dojednaná zmluvná pokuta v dodatku k zmluve o pripojení, považuje túto súd prvého stupňa za neprímeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy, napr. jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napr. len cenu dojednané mesačného poplatku alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu. Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy. V zmluve a dodatku k zmluve predstavuje výške mesačného poplatku za zvolený účastnícky program 654,50 Sk. Pri dobe viazanosti 24 mesiacov predstavuje dodávateľom garantované cenovo zvýhodnené poskytovanie služieb povinnosť žalovaného platiť za tieto služby najmenej sumu 521,41 Eur. Zmluvná pokuta pritom bola dojednaná v sume 497,91 Eur, čo predstavuje viac ako 95 % hodnoty služieb zvoleného účastníckeho programu. Takáto dojednaná výška zmluvnej pokuty predstavuje neprímerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplatenie zmluvnej pokuty dojednalo.

Preto súd prvého stupňa žalobu v tomto smere zamietol.

Ak odvodzoval žalobca ako dodávateľ svoj nárok na zmluvnú pokutu z neprijateľnej zmluvnej podmienky, musel súd v časti zmluvnej pokuty žalobu zamietnuť a určiť takúto zmluvnú podmienku za neprijateľnú priamo vo výroku rozhodnutia v zmysle § 153 ods. 4 O.s.p.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výrokom, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá vo vzťahu k zmluvnej pokute s prísl. a ktorým bola určená za neplatnú a neprijateľnú zmluvnú podmienku práve zmluvná pokuta.

Poukázal na to, že právny názor súdu prvého stupňa je nesprávny. Nepostačuje len formálne vyvodiť právny záver z toho, že zmluvná pokuta zaťažuje len jednu zmluvnú stranu a že ide o značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami v neprospech spotrebiteľa. Je potrebné posúdiť vec s ohľadom na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy a dodatku v čase ich uzatvárania. Dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Žalobca neplnením povinností zo strany žalovanej neprišiel len o tú sumu, o ktorú poskytol lacnejší mobilný telefón, ale aj o bližšie nešpecifikované plnenie, ktoré by mu žalovaná poskytla za predpokladu, že by zotrvala po stanovenú dobu v zmluvnom vzťahu. Dojednanie zmluvnej pokuty nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzavretia dodatku bola pre žalovanú možnosť získať za veľmi výhodnú cenu mobilný telefón, za ktorý by v prípade kúpy v rámci maloobchodných cien musela zaplatiť omnoho vyššiu cenu. Zároveň mohla získať ďalšie zvýhodnenie v cenách za telekomunikačné služby, a to všetko za podmienky, že v rámci dohodnutej viazanosti bude využívať služby dohodnuté v zmluve o pripojení poskytované žalobcom a za tieto služby bude riadne a včas uhrádzať cenu. Výška zmluvnej pokuty závisela predovšetkým od hodnoty telefónu, ktorý si účastník vybral. Súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že daný mobilný telefón si mohla žalovaná kúpiť rovnako aj bez akejkolvek hrozby, sankcie za nedodržanie

riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti, ak nechcela byť viazaná hrozbou sankcie v takejto výške, mohla si vybrať lacnejší mobilný telefón taktiež za symbolickú cenu, s ktorou by bola spojená zmluvná pokuta v nižšej sume. Možnosťou voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok podľa vlastných možností a podmienok je jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil, priznal žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 497,91 Eur s prísl. a zrušil rozhodnutie vo výroku o určení zmluvnej pokuty ako neprijateľnej podmienky.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby v časti zmluvnej pokuty, výrok o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 61,85 Eur, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 53 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné podmienky sa považujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

V tomto smere správne súd závery súdu prvého stupňa, a to v korešpondencii s ustanoveniami Smernice Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách spočívajúce v tom, že predovšetkým zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy a stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy.

Správne súd prvého stupňa analyzuje aj výšku mesačného poplatku za zvolený účastnícky program, dobu viazanosti a porovnáva ju s výškou dojednanej zmluvnej pokuty vo výške 15.000,- Sk, t.j. 497,91 Eur, čo skutočne predstavuje viac ako 95 % z hodnoty služieb poskytovaných zo strany žalobcu žalovanej. Správne konštatuje súd prvého stupňa, že zmluvná pokuta bola dojednaná len pre prípad nezaplatenia splatnej ceny služby, čo pochopiteľne nesúvisí s predajom mobilného telefónu, ako sa to snaží naznačiť žalobca vo svojom odvolaní. Cena mobilného telefónu v tomto zmysle je bez právneho významu vo vzťahu k otázke zmluvnej pokuty a nemožno tieto okolnosti dávať do súvisu. Bolo vecou poskytovateľa služby, teda žalobcu, akú konkrétnu cenu mobilného telefónu zvolí a pokiaľ dohodou určil takúto cenu ako v prípade žalovanej, nemožno týmto spôsobom argumentovať výškou zmluvnej pokuty.

Za týchto okolností je analýza problematiky a právne závery zo strany súdu prvého stupňa vecne správna, pretože skutočne ide o neprimerane vysokú zmluvnú pokutu, pričom za týchto okolností ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože táto, ako vyplynulo z dokazovania vykonaného na súde prvého stupňa, nebola so žalovanou ako spotrebiteľkou osobitne dojednaná.

Za týchto okolností je plne namieste postup súdu prvého stupňa v súlade s § 153 ods. 4 O.s.p., kedy priamo vo výroku rozhodnutia určil tento súd to, že dojednania o zmluvnej pokute sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Za týchto okolností potom nie je možné vyhovieť žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, pričom ako vyššie bolo naznačené, dojednania medzi účastníkmi konania ohľadom telefónu, jeho ceny a ponuky, ktorú v tomto smere žalobca voči žalovanej urobil, nie sú právne významné vo vzťahu k zmluvnej pokute.

V podstatnom poukazuje odvolací súd na správne a výstižné dôvody súdu prvého stupňa uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd v napadnutej časti rozsudok ako vecne správny potvrdil, teda vo výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k zmluvnej pokute s prísl., vo výroku o trovách konania a vo výroku o neprijateľnej zmluvnej podmienke.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.